

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Ekosystemtjänstanalys

Detaljplan Klevshult 1:100

Ansvarig förvaltning: Kommunledningskontoret
Ansvarig tjänsteman: Miljö- och hållbarhetsstrateg

Sammanfattning

En ekosystemtjänstanalys har genomförts med hjälp av Boverkets verktyg ESTER 2.0. Genom att svara på ett antal frågor får vi kunskap om planområdets nuvarande produktion av olika ekosystemtjänster.

Ekosystemtjänster är så kallade gratistjänster som människan får av naturen, så som pollinering, vattenrening eller naturupplevelser. Genom att beräkna områdets nuvarande produktion av ekosystemtjänster kan påverkan av exploatering bedömas på ett standardiserat och objektivt sätt. Bedömning av påverkan på planen har gjorts inför samråd och ett alternativ har presenterats.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Innehållsförteckning	2
Bakgrund och syfte	2
Metod	3
2.1 Hur fungerar verktyget?.....	3
2.2 Hur läser man resultatet?	3
2.3 Kompensation	4
3. Resultat.....	4
3.1 Stödjande ekosystemtjänster	5
3.2 Reglerande ekosystemtjänster	5
3.3 Försörjande ekosystemtjänster	5
3.4 Kulturella ekosystemtjänster	5

Bakgrund och syfte

Boverket har tagit fram ett ekosystemtjänstverktyg som är utvecklat för att skapa en bild av vilka ekosystemtjänster som finns på en plats som ska projekteras. Det är tänkt att användas för att inte förlora befintliga ekosystemtjänster på platsen vid genomförande av projekt. I arbetet med detaljplaner ska ekosystemtjänster beskrivas och utredas. Till denna detaljplan har en ekosystemtjänstanalys genomförts med hjälp av Boverkets verktyg ESTER, se beskrivning nedan.

Metod

Hur fungerar verktyget?

ESTER (Ekosystemtjänsteffekträkning) version 2.0 är en vidareutvecklad version av Boverkets verktyg för att göra en ekosystemtjänstanalys. ESTER är utvecklat för att ge en bild av vilka ekosystemtjänster som finns på en plats och hur befintliga ekosystemtjänster kan komma att påverkas av en planerad åtgärd. Platsen kan exempelvis vara:

- ett område som ska detaljplanläggas,
- naturmark, kvartersmark eller allmän plats som ska bebyggas eller
- en befintlig tomt eller område, där någon typ av förändring ska ske, eller där man behöver en analys av ekosystemtjänster för att ta fram nya mål och en skötselplan.

Verktyget är indelat i 22 olika ekosystemtjänstkategorier. I verktyget får användaren svara på flertalet frågor per kategori om strukturer som är viktiga för respektive ekosystemtjänstkategori. Användaren kan också fylla i om det finns ett framtidsbehov för strukturen. Svarar man att man tror något behövs som inte finns idag så räknas det som en "brist" eller ett "framtidsbehov" vilket redovisas för i sammanställningen.

Om man har kunskap om hur projektet kommer att framskrida kan man även för varje fråga fylla i förväntad påverkan från projektet samt om man avser att kompensera eventuella förluster av ekosystemtjänster. Detta kan man vänta med om man än inte har kunskap om det. Frågor med kursiv och gråmarkerad text är frågor man redan har svarat på tidigare i verktyget, som är viktiga för fler än en ekosystemtjänst. Dessa behöver eller kan man inte svara på igen, men de redovisas för även i respektive EST-kategori.

Till ESTER-analysen finns en manual som underlättar arbetet.

Hur läser man resultatet?

Resultatet från det ifyllda verktyget redovisas under fliken "Redovisning". Där redovisas en kvot, som procent, för varje ekosystemtjänstkategori. Det betyder att för varje kategori får man ett värde i procent som man ska förhålla sig till under projektets gång. Detta värde är den uppnådda poängen per EST-kategori delat med den maximala poäng man kan få (om man svarar ja på alla frågor). Det är ingen egentlig värdering och man ska inte jämföra olika kategoriers procentsats, ett lågt värde på en EST-kategori behöver inte betyda att det 5 är dåligt för platsen, utan speglar bara vad som finns jämfört med vad verktyget kan ge som mest. Kvoter räknas även ut för påverkan och kompensation, dessa omvandlas till kategoriserade procentsatser -30%,-20%,-10%, 0%, 10%, 20% och 30% utifrån kvotens värde ("mycket negativ", "negativ", "viss negativ", "ingen påverkan", "viss positiv", "positiv" och "mycket positiv" påverkan).

I grafen visas en svart streckad linje, det är basvärdet (procentsatsen) för varje kategori. Grått område betyder att projektet ger en negativ påverkan, ljusgrönt område är det som finns kvar efter att projektet har genomförts (om ingen kompensation genomförs) och mörkgrönt område är sådant som projektet påverkar positivt (innan kompensation genomförs).

En sammanställning görs av framtidsbehovet/bristen. Om det totala framtidsvärdet, sett till respektive kategori, är högre än vad som finns på platsen så markeras detta som en orange stapel i grafen. Detta är endast en ej kvantitativ visuell markör, det skulle, om Excel tillät, kunna vara en rödmarkerad text eller annat. En orange stapel markerar alltså ekosystemtjänster som kan vara viktiga att arbeta med även om projektet inte påverkar dem negativt.

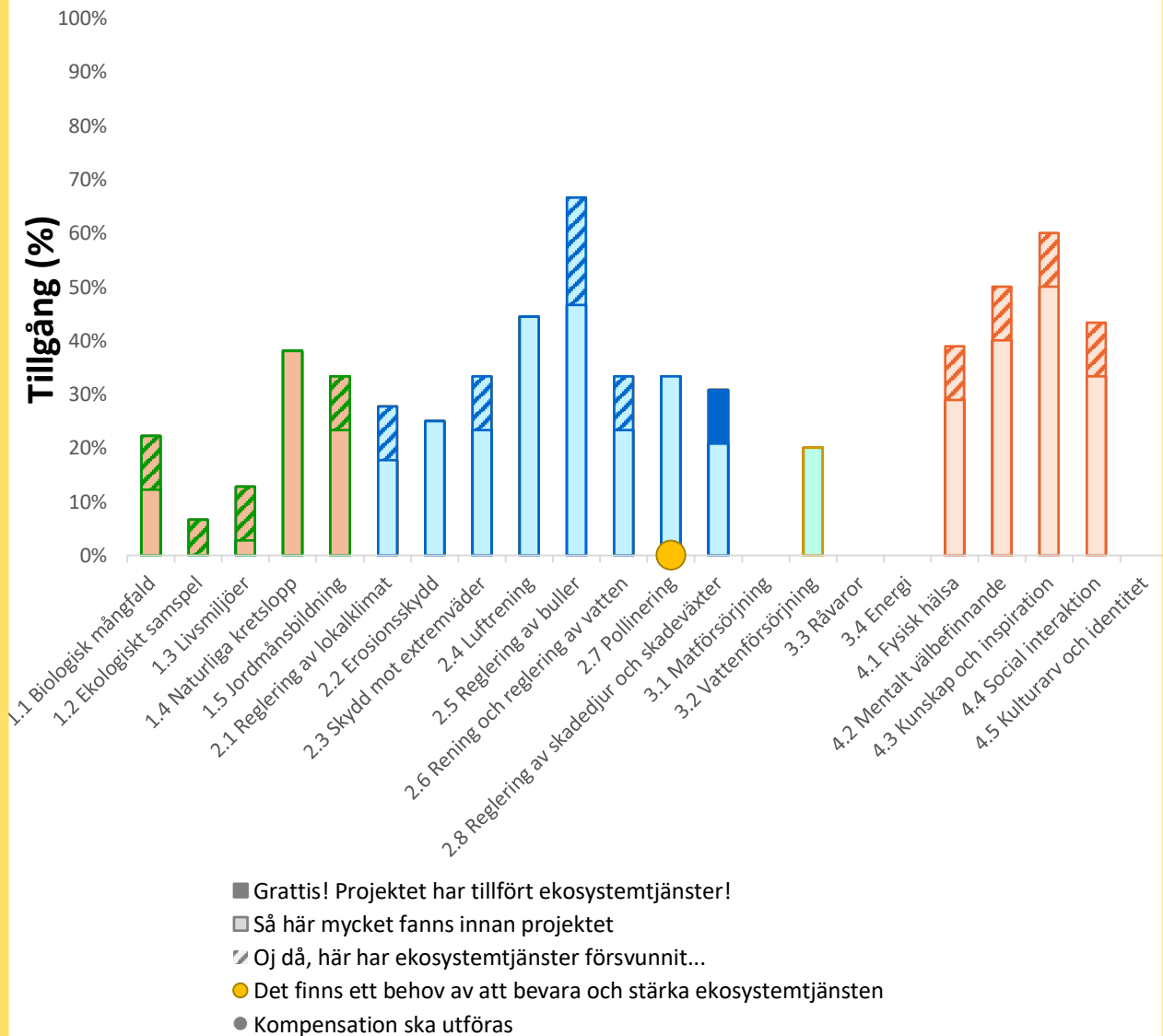
Kompensation

Verktyget ger en bild av hur området ser ut idag och hur det kan påverkas av projektet. Exakt vilka kompensationsåtgärder som ska genomföras innefattas inte av verktyget. Man kan dock gå tillbaks till frågorna och se vilka strukturer man kommer att påverka och vidta åtgärder för dessa.

Resultat

Totalt 171 frågor om detaljplanens påverkan på ekosystemtjänster (EST) kan besvaras i ESTER-analysens underlag. Sammantaget innebär exploateringen som helhet en försämring av EST inom området. Några kompensationsåtgärder har i detta skede inte föreslagits. Föreslås och genomförs kompensationsåtgärder minskar påverkansgraden av exploateringen jämfört med ett alternativ utan kompensationsåtgärder. Vissa ekosystemtjänster upprätthålls enligt matrisen helt och hållet, medan andra minskar.

Utformningsalternativ 1

3.1 Stödjande ekosystemtjänster

De stödjande ekosystemtjänsterna på platsen är inte höga i dagsläget. Området består delvis av trädbeklädd mark samt delvis av gräsytor. Däremellan finns hårdgjorda ytor och bostadshus. Det har påträffats den invasiva arten blomsterlupin samt ett skyddsvärt träd. Den biologiska mångfalden på platsen är främst knuten till det skyddsvärda trädet, som i sig självt är värdefull men också utgör livsmiljöer för andra arter. Förlusten av biologisk mångfald på platsen efter exploatering bedöms vara ringa, men genom att skapa kvalitativa utemiljöer med högre biologisk mångfald kan detta kompenseras. Platsen bedöms inte heller utgöra en plats där ekologiskt samspel förekommer. Platsen är relativt liten och bedöms inte ha ett större värde sett ut ekosystemtjänsten naturliga kretslopp. I den södra delen av planområden kommer träd och naturmark bevaras.

3.2 Reglerande ekosystemtjänster

De reglerande ekosystemtjänsterna på platsen kommer att påverkas av exploateringen i mindre skala. Exploateringen kommer att innebära fler hårdgjorda ytor samt minskad andel träd inom området, vilket minskar den naturliga regleringen av lokalklimatet. Planområdet är dock omgivet av skog och annan naturmark vilket bidrar till att påverkan inte blir så stor. Den omgivande skogen har även en positiv effekt på ekosystemtjänsterna luftrening och bullerreglering. Ekosystemtjänsten pollinering är främst knuten till det skyddsvärda trädet som utgör en livsmiljö för insekter samt delvis till den gräsmark som finns inom området. Förlusten av ekosystemtjänsten pollinering bedöms som ringa men vid planering av gröna ytor bör pollinerande åtgärder stärkas inom området.

3.3 Försörjande ekosystemtjänster

De försörjande ekosystemtjänster inom området är väldigt få vilket inte är så konstigt då det är ett centralt beläget område i Klevshults samhälle.

3.4 Kulturella ekosystemtjänster

De kulturella ekosystemtjänsterna inom området finns för både fysisk hälsa, mentalt välbefinnande, kunskap och inspiration och social interaktion. Inom området finns bland annat en skateboardramp, större gräsytor, bänkar och större hårdgjorda ytor som nyttjas för spontan lek för barn och unga samt. Intill det aktuella planområdet finns en lekplats samt bord och bänkar. I anslutning till området finns också ett skogsområde med stigar. Bedömningen är att de kulturella ekosystemtjänster som försvinner från området inte har någon större påverkan.